

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT BRÖTTJÄRNAÅN": 1998-02-11
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT BRÖTTJÄRNAÅN"
REGISTRUPPGEFTER "NATURRESERVAT BRÖTTJÄRNAÅN"

GAGNEFS KOMMUN	SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och bygg- nadsnämnden	Sammanträdesdatum 1998-02-11

§ 25

BILDANDET AV NATURRESERVATET BRÖTTJÄRNAÅN
(5 bilagor)

BESLUT

Miljö- och byggnadsnämnden förklarar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) ett område, som avgränsas med innerkanten av en streckad linje på bifogad beslutskarta (bilaga 2), som naturreservat.

Länsstyrelsen har 1997-05-14 delegerat rätten att inrätta naturreservat Dnr 230-4570-97 till Gagnefs kommuns miljö- och byggnadsnämnd.

Naturreservatets namn skall vara Bröttjärnaån.

Ändamålet med reservatet är att för framtiden bevara ett representativt skogsområde av brandrefugiekaraktär samt att ge möjlighet till friluftsliv, rekreation och vetenskaplig forskning i en orörd natur. Naturliga processer i skogsmarken skall få ha sin gång och dana området mot ett urskogsliknande tillstånd.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484 omtryckt 1987:939, 9 § därefter ändrad 1991:1165) vilka anges nedan.

A. Föreskrifter med stöd av 8 naturvårdslagen om inskränkingar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver vad som gäller i övrigt är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller anläggning, såsom väg, vändplan eller P-plats,
2. spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa, dämna, dika eller skyddsdiika,
3. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, silt, lera, matjord, torv eller vass,
4. anlägga mark- eller luftledning,
5. anordna upplag,
6. röja, gallra, avverka, markbereda, plantera, så eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
7. skada växande eller döda, stående eller kullfallna träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, vedsvampar och lavar,
8. göra upp eld,
9. jaga på annan tid än 1/10 - 1/3. Jaga fågel samt bedriva jakt med fälla eller dylikt,
10. framföra fordon i terrängen,
11. anlägga jaktpass, jaktorn e. d. samt hugga eller röja sigtgator,
12. tillföra mineral, skogsgödsel eller använda kemiska och biologiska bekämpningsmedel.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Punkterna A 6-7 och A 12 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Frånsett föreskrifterna ovan får vid skadeangrepp som hotar närliggande skogsmark kemisk eller biologisk bekämpning användas om det kan ske utan risk för att syftet med reservatet skadas. Bekämpning skall i sådana fall utföras i samråd med skogsvårdsstyrelsen och länsstyrelsen.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver vad som gäller i övrigt, är det förbjudet att

1. göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål,
2. skada växande eller döda, stående eller kullfallna träd och buskar. Det är också förbjudet att plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar eller vedsvampar,
3. fånga eller insamla djur,
4. framföra fordon som ex. cykel, terrängtraktor o.d,
5. plantera främmande djur- eller växtart,
6. klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter,
7. göra upp eld,
8. tälta,
9. medföra lös hund.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet

1. Gagnefs kommuns miljö- och byggnadsnämnd fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltning m.m, vilket framgår av skötselplanen.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Gagnefs naturvårdsfond.

MILJÖKONSEKVENSER AV RESERVATSBILDNINGEN

Förväntad utveckling

Vegetationen i reservatet kommer att ändras mot ett alltmer urskogsligt natursystem. Den flerskiktade skogen kommer att bestå, troligen kommer lövandelen att minska något. Antalet träd med hög ålder kommer att öka, samtidigt ökar mängden stående och liggande döda träd. Att mängden död ved ökar gynnar de nedbrytande organismerna.

Flora

Mängden vedsvampar och lavar förväntas att öka kraftigt i reservatet. Reservatet innehåller idag ett antal hotade arter, dessa kommer troligen att kunna etablera livskraftiga bestånd. Idag hotade arter av vedsvampar kommer att ges en möjlighet att kolonisera reservatet.

Fauna

De fåglar som är beroende av gamla träd och stående död ved för bobygge gynnas. De insekter som är beroende av gamla

döende och döda träd samt lågor i olika stadier av nedbrytning kommer att gynnas. Den orörda skogen kan också bli en fristad för det större viltet och skogsfågel.

Insektsangrepp

Möjligen kommer den orörda skogen att kunna drabbas av angrepp från skadeinsekter som en följd av utebliven "skogsvård". Risk för spridning av skadeinsekter bedöms inte som stor då förutsättningarna för balans mellan skadeinsekter och predatorer på dessa finns.

Mark

Förbudet mot skogsbruk i reservatet medför att det inte kommer att uppstå några skador på marken. Om de anlagda strövstigarna blir livligt frekventerade kan förslitningsskador uppstå på dessa.

Friluftslivet

Reservatet medför viss inskränkning av jakt, se A9 samt inskränkningar i allemansrätten då tältning, eldning, cykling etc förbjuds. Samtidigt medför reservatet att det rörliga friluftslivet får tillgång till ett område med orörd natur med anlagd strövstig. Som en samlad bedömning kommer reservatsbildningen att öka upplevelsevärdet för det rörliga friluftslivet samt ge kunskap om hur en urskogsliknande skog ser ut.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Motivering till beslutet

Det aktuella området utgör en för kommunen särskilt intressant naturtyp som påverkas negativt av annan markanvändning. Med nämnda föreskrifter och bifogad skötselplan (bilaga 3), säkerställs områdets sociala, estetiska och naturvetenskapliga värden.

Handläggning av ärendet

I samband med omarronderingen i Gagnefs socken väcktes förslag från Mellanskog om att undanta en del impedimentområden med stora naturvärden som reservat. Gagnefs kommun och Naturvårdsverket enades efter inventering av bl. a. Naturskyddsföreningen att bilda 12 reservat inom omarronderingsområdet. Gagnefs naturvårdsfond bildades för att samordna och skapa möjlighet för att finansiera reservatsbildningen. Naturvårdsfonden består av Naturskyddsföreningens Gagnefskrets, Friluftsförbundet i Gagnef, kommunens naturvårdshandläggare, en representant för varje politiskt block samt ordförande från naturvårdsorganet. Reservatsplanerna har finansierats med hjälp av bidrag från Gagnefs kommun, Naturvårdsverket, EU:s LIFE-fond, olika fonder samt företag och privatpersoner. Sveriges riksdag har föreslagit att området skall ingå i det europeiska nätverket av reservat "Natura 2000". Ärendet handläggs av Gagnefs miljökontor som är naturvårdshandläggare i samråd med Gagnefs Naturvårdsfond.

Länsstyrelsen har 1997-05-14 delegerat rätten att inrätta naturreservat Dnr 230-4570-97 till Gagnefs kommuns miljö- och byggnadsnämnd.

Detta beslut har fattats av miljö- och byggnadsnämnden i Gagnefs kommun.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även synpunkter från skogsvårdsstyrelsen, Länsstyrelsen, Gagnefs naturvårdsfond, Räddningstjänsten i Gagnef, Naturskyddsföreningens Gagnefskrets, Friluftsförbundet i Gagnef, Gagnef-Mockfjärds jaktvårdskrets samt Dalarnas jaktvårdsförbund inhämtats.

Förslag till beslut har varit på remiss. Samtliga remissin-

stanser är positiva till bildande av reservat. Synpunkter på reservatsföreskrifterna har inkommit från olika föreningar.

Gagnef-Mockfjärds jaktvårdskrets vill inte ha några restriktioner på jakten. Dessa synpunkter har inte kunnat beaktats. Jakt på fågel skulle strida mot EU:s fågeldirektiv och en tidigareläggning av jakten skulle i alltför stor utsträckning störa det rörliga friluftslivet.

Gagnef-Mockfjärds fiskeförening har haft funderingar på fisket och möjligheten att förbättra lekplatser. Dessa synpunkter har inte beaktats då fisket inte har reglerats i någon föreskrift.

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Registeruppgifter
5. Skötselkarta

Bilaga 3

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET BRÖTTJÄRNAÅN

Naturreservatet Bröttjärnaån skall i största möjliga utsträckning lämnas för fri utveckling. Strövstig i reservatet skall anläggas och skötas med beaktande att minsta möjliga påverkan på naturen uppstår.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET BRÖTTJÄRNAÅN GAGNEFS KOMMUN

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)

2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslutet)

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Reservatet ligger i och omkring en bäckravin som har skurit sig ner genom älvsedimenten till moränen med en vegetation som domineras av björk och gråal. Skogen är välsluten och flerskiktad men mer luckig på botten av ravinen. Död ved finns i riklig mängd både stående och som lågor. Detta ger gods förutsättningar för en förekomst av vedsvampar och lavar.

3.2 Kulturhistoriska förhållanden

Bröttjärnaån har haft en kvarn vid mynningen till Dalälven, spår av intaget kan skönjas. I riksantikvarieämbetets fornlämningsregister anges att ån har varit ett hyttområde med spridd slaggförekomst i åns botten. I ravinens botten och niporna finns rester av gamla lador samt spår av inägor. I den västra slänten finns en gammal jordkällare.

3.3 Nuvarande markanvändning

Den luckiga tätslutna skogen kommer att bestå och med den en riklig mängd död ved. Området kommer troligen inom en snar framtid att hysa ett antal rödlistade vedsvampar. Den ravin-skog som finns inom området kommer med sin speciella biotop och mikroklimat att medföra att diversiteten i området blir hög.

3.4 Tillgänglighet

2764_Bröttjärnaån.txt

Bröttjärnaån är lätt tillgängligt från den åkerväg som når området söder om järnvägen. En strövstig anläggs genom området från Dalälven genom området fram till järnvägen. Informations-
tavla skall anläggas med karta över området och i reservatet förekommande strövstigar. Då marken i området är känslig för slitage bör om möjligt besökare styras till strövstigen.

3.5 Anordningar för friluftslivet

En strövstig inom området skall anläggas med informationstavla.

3.6 Slitage- och störningskänslighet

Bröttjärnaån är i de lägre partierna känsligt för slitage, besökare bör kanaliseras till strövstig även om det finns risk för att dessa kommer att bli upptrampade.

3.7 Källuppgifter

Bröttjärnaån har blivit inventerad i samband med Gagnefs kommuns ravini inventering där ravinernas biotoper inventerades. Området har även blivit inventerat på vedsvampar och lavar, en inventering som visar på mycket höga naturvärden. Området bedöms ha en mycket hög potential för kolonisation av ett stort antal vedsvampar.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Att Bröttjärnaån utvecklas mot ett urskogslignande tillstånd såväl utseendemässigt samt vad gäller artsammansättning av fauna och flora.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Så få skötselåtgärder som möjligt skall vidtas då detta bedöms vara det bästa sättet att gynna önskad utveckling.

1.2.1 Hävd av skogsmarken

Hävd ska ske endast undantagsvis t.ex. för att hålla strövstigar framkomliga. Gran kan avverkas om den hotar att tränga undan lövet.

1.2.5.1 Faunavård

Faunavård får ske endast i undantagsfall och då endast efter samråd med naturvårdsförvaltaren.

1.2.5.2 Jakt

Jakt inom området är tillåten enligt gällande jakttabell med de inskränkningar som anges i beslut, A9.

1.2.5.4 Insektsangrepp

Om insektsangrepp förekommer och visar sig hota angränsande skog skall de åtgärder som då vidtas för att motverka detta medföra så litet ingrepp på reservatet som möjligt. Åtgärder mot insektsangrepp skall ske i samråd med skogsvårdsstyrelsen.

1.2.6 Floravård

För att underlätta för rödlistade vedsvampar att kolonisera området kan efter överenskommelse med skogsvårdsstyrelsen och länsstyrelsens miljövårdsenhet vedsvampar i nplanteras.

1.2.7 Märkning av reservatsgränser

Bröttjärnaån märks enligt svensk standard SIS 031522.

2 ANORDNINGAR FÖR ALLMÄNHETEN

2.1 Övergripande mål

Reservatet skall vara tillgängligt för allmänheten och allmänheten skall informeras om reservatet.

2.2 Riktlinjer och åtgärder.

Utgående från målsättningen med reservatet, att de skall vara tillgängliga för allmänheten och med tanke på markens slitagekänslighet bör besökare styras genom strövstig. Stigen skall markeras i terrängen och på informationstavlor.

2.2.1 Information

Där stigen till reservatet från åkervägen strax söder om järnvägen skall en informationstavla placeras.

2.2.2 Leder och stigar

En ny sträckning av en strövstig kommer att dras inom området. Strövstigen skall utmärkas genom färgmarkering och skyltning. Strövstigen bör dras med beaktande att ett minimum av påverkan på naturen skall behöva ske. Vandrings- och skoterleden skall märkas med färgmarkering och skyltning. Stigen får inte ha större röjd bredd än 1 meter.

3 TILLSYN

Tillsynen och skötseln av reservatet skall ske av naturvårdsfonden i samråd med kommunens naturvårdsförvaltning. Där ansvaret för tillsynen ligger på kommunens naturvårdsförvaltning.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Gagnefs naturvårdsfond bekostar tillsyn och förvaltningen av naturreservatet. Skötsel av strövstig bekostas och utförs av naturskyddsföreningen.

GAGNEFS KOMMUN
Miljökontoret

REGISTRUPPGIFTER
1998-02-02

Bilaga 4

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET BRÖTTJÄRNAÅN

Namn:	Bröttjärnaån
Kommun:	Gagnef
Socken:	Gagnef
Läge:	2,5 km NO om Mockfjärd, 1,5 km N om Bröttjärna by
Kartblad:	Ekonomiska kartan 13521
Koordinater:	x=6711350, y=1455917
Gräns:	Se beslutskarta
Fastighet:	Heden 26:5
Naturvårdsförvaltare:	Gagnefs naturvårdsfond
Markägare:	Gagnefs kommun
Nyttjanderätter:	Jaktarrende
Areal:	12,06 ha
Naturtyp (ha):	Ravnskog
Landskapstyp:	Västlig taiga
Naturgeografisk region:	Sydlig boreala kuperade området
Skyddsmotiv:	Värdefull skog i bäckravin med skyddsvärda lavar och vedsvampar
Skyddsföreskrifter:	dispensabla, indisensabla samt för skogsmarken
Befintliga anläggningar:	Inga
Planerade anläggningar:	Informationstavla, strövstig
Skötselplan:	Föreskrifter och förvaltning i enlighet med beslut punkt D
Inventeringar:	Se punkt 3.6 i Skötselplan
Övriga dokument:	"
Litteraturhänvisning:	Ravner i Gagnefs kommun, Örjan Spansk 1993 Lav- och vedsvampinventering, Karl "Charlie" Ekenberg 1994